

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij op 15 mei 2007 door ambtenaren van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord is aangehouden wegens mishandeling en belediging van een politieambtenaar, bij welke aanhouding vijf politievoertuigen en twee motorvoertuigen zijn ingezet;

Verzoeker klaagt erover dat een betrokken politieambtenaar tegen hem heeft gezegd dat hij zin had om verzoeker in elkaar te slaan;

Verzoeker klaagt er ook over dat zijn hond gedurende verzoekers verblijf op het politiebureau is vastgebonden aan een fietsenrek op het politiebureau;

Verzoeker klaagt erover dat de politie hem tijdens zijn bezoek aan het politiebureau op 24 mei 2007 heeft geweigerd zijn aangifte op te nemen tegen een betrokken politieambtenaar.

Voorts klaagt verzoeker erover dat de behandeling van zijn klacht door slechts twee leden van de klachtencommissie heeft plaatsgevonden, in plaats van drie leden, doordat één van de leden zich had teruggetrokken.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 16 mei 2007 had verzoeker met zijn hond gewandeld en zag hij naar zijn zeggen de bestuurder van een tractor een veel gepleegd en zeer gevaarlijke verkeersovertreding begaan. De tractor reed volgens verzoeker een weg in waar een rijverbod van toepassing is. Politieambtenaar G. was in de buurt aanwezig en met een persoon in gesprek. Verzoeker attendeerde politieambtenaar G. op deze overtreding, die volgens verzoeker meteen aangaf dat de bestuurder een ontheffing voor dit rijverbod had. Verzoeker nam hiermee geen genoegen en deelde G. mee dat hij eventueel een klacht tegen G. zou indienen. Inmiddels deed zich volgens verzoeker weer een dergelijke overtreding voor, begaan door iemand in een personenauto. Verzoeker attendeerde G. ook op deze overtreding en liet daarbij weten dat dergelijke overtredingen dagelijks zo'n 50 keer worden begaan. Hierop zei G. volgens verzoeker: "dus je staat hier de hele dag te kijken. Kom niet dichterbij want ik heb zin om je helemaal in elkaar te slaan."

Volgens verzoeker deed zich vervolgens een derde gelijksoortige overtreding voor, waarop hij G. wederom attendeerde. G. ondernam geen enkele actie tegen de overtreeders en duwde verzoeker met extreem harde hand naar achteren, aldus verzoeker. Toen G. weg wilde rijden, zou verzoeker hem met drie vingers hebben aangeraakt op de achterkant van zijn motorhelm om hem te laten weten dat hij spoed moest maken met het achterhalen van de verkeersovertreders. Dit was voor G. aanleiding om de hulp in te roepen van collega's

waarna volgens verzoeker vijf politievoertuigen en twee motoren ter plaatse kwamen. De politie hield verzoeker om 20.00 uur aan wegens mishandeling en belediging van G. en nam verzoeker en zijn hond mee naar het politiebureau. Om 00.18 uur werd verzoeker weer in vrijheid gesteld.

2. Bij brief van 21 mei 2007 aan het regionale politiekorps Noord-Holland Noord diende verzoeker een klacht in over de hele gang van zaken.

3. Op 24 mei 2007 vond er een gesprek plaats tussen verzoeker en de politieambtenaren W. en T. Tijdens dit gesprek heeft verzoeker zijn verhaal gedaan en is de politie puntsgewijs op zijn klachten ingegaan. Ook kwam aan de orde dat verzoeker aangifte wilde doen van mishandeling door politieambtenaar G. Volgens het gespreksverslag van T. zou verzoeker na een uitvoerige uitleg hebben besloten om eerst de uitkomst van de ingediende klacht af te wachten en zich daarna te beraden over vervolgstappen. In het gespreksverslag staat vermeld dat T. had voorgesteld om verzoekers klachten ter toetsing aan de klachtencommissie voor te leggen, waarmee verzoeker akkoord ging.

4. Op 27 augustus 2007 bracht de klachtencommissie advies uit aan de korpsbeheerder. In dat advies staat onder meer het volgende vermeld:

"De feiten:

Klager stoorde zich aan het feit, dat weggebruikers in strijd met een geslotenverklaring regelmatig gebruik maakten van een weg nabij recreatiegebied Geestmerambacht. Toen hij een motoragent van de politie in de omgeving met iemand zag staan praten, sprak hij hem aan en attendeerde hij deze op de overtredingen. Op dat moment negeerde een tractor de geslotenverklaring. De beklagde motoragent zag aan de betreffende tractor, dat het een landbouwer betrof, die volgens zijn informatie een ontheffing had voor het gebruik van die weg. Dat vertelde hij aan de klager. Deze interpreteerde dat als dat de beklagde kennelijk geen zin had om achter de overtreder aan te gaan. Klager wond zich daarover op en zag even later weer een dergelijke overtreding. Wederom sprak hij de motoragent aan. Vanaf dat moment lopen de lezingen van partijen uiteen. Er is echter een getuigenverklaring van de persoon, met wie de motoragent in gesprek was en volgens deze raakte klager opgewonden en geïrriteerd en sloeg hij kennelijk uit frustratie tegen de helm van beklagde, toen hij die had opgezet. Dat was voor beklagde aanleiding om de man aan te houden. Klager wuift de verklaring van de getuige weg en zegt daaraan geen waarde te hechten, omdat beklagde volgens het verhaal veel goeds had gedaan voor die getuige en getuige dus partij zou kiezen voor beklagde (politieambtenaar G., de motoragent, had de hond van de getuige teruggevonden; N.o.).

Klager stelt, dat hij onheus zou zijn bejegend, omdat beklagde zou hebben gezegd, dat hij zin had om hem in elkaar te slaan. Volgens beklagde heeft hij dat absoluut niet gezegd, maar vanaf het moment dat hij klager had aangezegd, dat hij was aangehouden,

zei deze dat hij zou verklaren, dat beklaagde dit tegen hem gezegd had. Gelet op de situatie, de verklaring van de getuige en de posturen van beide betrokkenen lijkt het zeer onwaarschijnlijk, dat beklaagde deze terminologie heeft gebezigd.

Ten tijde van het voorval bleken een man en een vrouw ook in de onmiddellijke omgeving geweest te zijn. Bij nadere informatie bleken zij echter niets concreets gehoord of gezien te hebben. Op verzoek van de politie is er enige dagen later nog een oproep voor getuigen in de lokale bladen geplaatst. Dat heeft niets opgeleverd.

(...) De mishandeling cq. belediging ligt ter behandeling bij het Openbaar Ministerie. Er is nog geen beslissing bekend.

Conclusie en advies:

(...) Zij (de commissie; N.o.) constateert, dat de bevindingen van beklaagde omtrent het door klager gewezen worden op de overtredingen en de bejegening van klager, worden ondersteund door de verklaring van een getuige. De gemoedstoestand van klager was vanaf het begin opgewonden. Kennelijk stoorde klager zich aan de gedragingen van andere weggebruikers en verergerde dat, toen hij bij beklaagde niet meteen de door hem gewenste reactie kreeg.

Ten aanzien van deze onderdelen is de commissie van mening, dat klager onvoldoende aannemelijk heeft kunnen maken, dat de bejegening van beklaagde daadwerkelijk is geweest zoals klager dat heeft beschreven.

(...)

De commissie adviseert u de klacht (...) ongegrond te verklaren..."

5. Bij brief van 13 september 2007 liet de korpsbeheerder verzoeker weten het advies van de klachtencommissie over te nemen en verzoekers klachten over de gedraging en bejegening door politieambtenaar G. ongegrond te achten.

Verzoeker was het hiermee niet eens en wendde zich tot de Nationale ombudsman.

6. Nadat het Openbaar Ministerie verzoeker had gedagvaard wegens mishandeling, heeft de politierechter verzoeker op 16 november 2007 vrijgesproken. Volgens verzoeker zou de politierechter tijdens de zitting hebben aangegeven dat zij de verklaring van betrokken ambtenaar G. over pijn niet geloofde.

A. MET BETREKKING TOT DE POLITIE

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord hem op 15 mei 2007 hebben aangehouden wegens mishandeling en belediging van een politieambtenaar, bij welke aanhouding vijf politievoertuigen en twee motorvoertuigen zijn ingezet.

2.1 Bij brief van 15 mei 2008 heeft de korpsbeheerder de Nationale ombudsman, onder verwijzing naar de bijbehorende stukken, verwezen naar zijn afdoeningsbrief van 13 september 2007. Er waren geen feiten of omstandigheden bekend die de korpsbeheerder aanleiding gaven zijn standpunt te herzien of aan te vullen.

Voorts heeft de korpsbeheerder gesteld dat de centralist van de meldkamer drie politie-eenheden ter plaatse heeft gestuurd, bestaande uit twee politieauto's en één politiemotor. De korpsbeheerder achtte het echter niet uitgesloten dat er nog één of twee politieauto's ter plaatse zijn geweest. De reden van deze inzet was de melding van de betrokken politieambtenaar dat hij was geslagen. Een dergelijke melding wordt beoordeeld als een melding assistentie collega, aldus de korpsbeheerder.

2.2 In het proces-verbaal van aangifte van 15 mei 2007, opgemaakt door politieambtenaar G, staat onder meer het volgende vermeld. G. deed aangifte van mishandeling van een ambtenaar in functie. Die avond stond G. met een man na te praten, die hij had geholpen zijn hond terug te vinden, toen er een auto met piepende banden naast hen tot stilstand kwam. Voordat G. iets aan de man had kunnen vragen, begon deze meteen naar G. te schreeuwen dat de politie iets moest doen aan de voertuigen die een terrein opreden waar een geslotenverklaring gold. Hierbij wees de man naar een tractor met aanhanger die het verkeersbord negeerde. Het was G. ambtshalve bekend dat een aantal boeren hiervoor een ontheffing had gekregen en G. deelde dit de man op rustige wijze mee. Hierop zei de man tegen G: "hoe weet jij dat nou? De politie weet het zeker altijd beter", of woorden van gelijke strekking. Tijdens het gesprek had G. niet het gevoel dat de man naar hem luisterde, doordat de man hem steeds onderbrak. De man was constant aan het schreeuwen en liet G. duidelijk merken niet tevreden te zijn over de politie en zeker niet over G. De man had herhaalde malen gezegd: "Jullie klootzakken doen helemaal niets en weten het altijd beter." Vervolgens zag G. dat de man heel demonstratief het kenteken van zijn motor ging lezen en hoorde hem zeggen dat G. hier nog wel meer van zou horen en dat hij er werk van ging maken. Hierop had G. hem zijn naam en dienstnummer gegeven. Op dat moment reed er opnieuw een auto in de richting van de tractor, waarop de man zei dat die auto zeker ook een ontheffing had en dat G. daar ook niets aan deed. G. zei tegen de man dat hij dacht dat die auto geen ontheffing had en dat hij er achteraan zou gaan, waarna hij de man goedendag zei. Terwijl G. op zijn motor stapte voelde en zag hij dat de man hem opzettelijk en met kracht een klap op de achterzijde van zijn helm gaf. Ten gevolge van deze klap voelde G. pijn aan zijn hoofd en sloeg zijn vizier met een klap dicht.

G. deelde de man mee dat hij te ver was gegaan en hield hem aan terzake mishandeling van een ambtenaar in functie. Hierbij vroeg G. via zijn randapparatuur om assistentie om de man over te brengen naar het politiebureau.

De man, die een kop groter is dan G., kwam dreigend op G. aflopen en G. dacht dat de man hem wilde slaan. Ter verdediging duwde G. de man krachtig met beide handpalmen tegen, aldus hetgeen in het proces-verbaal is vermeld.

2.3 In het proces-verbaal van verhoor van verzoeker van 16 mei 2007 staat onder meer vermeld dat verzoeker heeft verklaard dat G. op een gegeven moment op zijn motor stapte en wegreed. Toen hij wegreed, heeft verzoeker hem met zijn rechterhand op de achterkant van de helm getikt. Verzoeker heeft verklaard dat hij G. geen stomp of klap heeft gegeven en dat hij die tik had gegeven omdat hij wilde dat G. naar de bestuurder van de auto ging. Voorts heeft verzoeker tijdens het verhoor verklaard dat het een leugen is dat verzoeker G. eerst een tik tegen zijn helm heeft gegeven en G. verzoeker vervolgens heeft weggeduwd. Volgens verzoeker heeft G. hem eerst weggeduwd.

2.4 In het proces-verbaal van verhoor van getuige K. van 19 mei 2007 staat onder meer vermeld dat K. de bewuste avond zijn hond was kwijtgeraakt en dat betrokken politieambtenaar G. zijn hond weer had teruggevonden en bij hem had teruggebracht.

Ten aanzien van het voorval met verzoeker had K. verklaard dat hij nog met G. stond te praten toen verzoeker hard in zijn auto kwam aangereden, stopte en met luide stem tegen G. begon te praten over de geslotenverklaring. K. had gehoord dat verzoeker tegen G. zei dat hij zijn werk moest doen en achter de tractor moest aangaan. K. had verklaard dat G. gedurende het gesprek rustig bleef en dat verzoeker op één meter afstand van G. stond te schreeuwen. Toen er weer een auto de weg met geslotenverklaring inreed, zei verzoeker volgens K. dat er weer één ging en dat G. er achteraan moest gaan en de bestuurder moest pakken. K. had gezien dat G. zijn helm opzette en zijn motor startte en had gehoord dat G. zei dat hij daar even achteraan ging. K. had vervolgens gehoord dat verzoeker nog steeds hard schreeuwde en hoorde het geluid van een klap op een helm. Meteen daarna had K. G. horen zeggen dat verzoeker te ver ging en dat hij was aangehouden. Vervolgens had K. gezien dat G. richting verzoekers auto wilde lopen, maar dat verzoeker voor G. bleef staan en bleef schreeuwen. K. had gezien dat G. verzoeker wegduwde en naar verzoekers auto liep en waarschijnlijk de sleutels uit het contact haalde.

Voorts staat in het proces-verbaal van verhoor vermeld dat toen K. na het incident weg wilde gaan, er twee mensen bij zijn auto stonden. K. heeft verklaard dat hij de man hoorde zeggen: "nee, die agent sloeg die kerel", waarop de vrouw zei: "nee, we hebben niet gezien wat er is gebeurd want we komen net aanlopen".

2.5 In het proces-verbaal van verhoor van betrokken politieambtenaar G. van 4 juni 2007 staat onder meer vermeld dat G. door de klap op zijn helm een kort moment pijn voelde.

Dit voelde hij voornamelijk in zijn oren en hij was er erg van geschrokken.

G. had voorts verklaard dat hij zich door het gedrag en de handelingen van verzoeker, welke in het openbaar en ten aanschouw van enig publiek werden gebezigd, voornamelijk opzettelijk beledigd voelde tijdens het uitoefenen van zijn functie.

3. De gerechtssecretaris die betrokken was bij behandeling van verzoekers strafzaak heeft tijdens een telefoongesprek met een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman op 10 juli 2008 laten weten dat de politierechter niet de overtuiging had dat verzoeker de mishandeling met opzet wilde uitvoeren. Om die reden is verzoeker vrijgesproken. De politierechter had tegenover de gerechtssecretaris verklaard dat zij ter zitting niets heeft gezegd over de geloofwaardigheid van de verklaring van betrokken ambtenaar G dat hij pijn had gevoeld. Zij had ter zitting dus niet gezegd dat zij niet geloofde dat G. daadwerkelijk pijn had gevoeld, aldus de gerechtssecretaris.

4. Op 14 juli 2008 heeft mevrouw V. telefonisch een verklaring tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman afgelegd. Zij was ten tijde van het incident met haar man buiten om hun hond uit te laten. V. heeft onder meer verklaard dat zij dacht dat verzoeker politieambtenaar G. op een redelijke manier had aangesproken, maar dat het gesprek steeds heftiger verliep. V. had niet letterlijk kunnen verstaan wat er werd gezegd en heeft niet gehoord dat G. tegen verzoeker had gezegd dat hij zin had om hem in elkaar te slaan. Volgens V. was het duidelijk dat G. verzoeker zat was en hoorde zij G. tegen verzoeker zeggen dat hij nu moest ophouden. Verder heeft V. verklaard dat zij G. heel bedreigend vond. Dit maakte zij op uit de wijze waarop hij daar stond; in zijn motoruniform en met zijn armen gespreid. Volgens V. werd er tijdens het gesprek tussen verzoeker en G. met stemverheffing met elkaar gesproken.

Volgens V. kwam getuige K. op een gegeven moment in haar richting lopen om zijn hond in de auto te doen. K. had gezegd dat hij G. moest helpen, want verzoeker zou G. hebben bedreigd. V. heeft verklaard dat het leed eigenlijk al was geschied toen K. terugkeerde. G. had verzoeker aangegeven dat het genoeg was en verzoeker gaf hem een tik op zijn helm. Hierop werd verzoeker aangehouden en binnen twee à vijf minuten kwamen er vijf politieauto's en politie op motorvoertuigen ter plaatse, aldus V.

De tik die verzoeker G. had gegeven, was volgens V. min of meer een aai. Zij heeft verklaard dat ze zich wel kon voorstellen dat G. hiervan was geschrokken en dat verzoeker zoiets ook eigenlijk niet hoort te doen, maar dat de tik op haar niet bedreigend was overgekomen. Volgens V. was er zeker geen sprake van een dreun. V. heeft aangegeven dat zij dit allemaal vanaf zo'n 20 meter afstand heeft zien gebeuren.

V. heeft aangegeven dat het volgens haar allemaal niet zo had hoeven escaleren wanneer politieambtenaar G. zich anders had opgesteld.

Voorts heeft V. verklaard dat zij door de politie niet als getuige is benaderd.

Volgens V. heeft getuige K. haar voor leugenaar uitgemaakt door tegenover de politie te verklaren dat zij ter plaatse tegen haar man had gezegd dat zij niets hadden gezien van het incident. Volgens V. heeft K. dit gelogen.

Tot het moment dat verzoeker voor de rechtbank moest verschijnen, had V. niets meer van deze kwestie vernomen. Toen werd zij door de advocaat van verzoeker benaderd om een getuigenverklaring af te leggen, hetgeen zij ter zitting heeft gedaan.

5. Betrokken politieambtenaar G. heeft op 14 juli 2008 onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat verzoeker de bewuste avond meteen uit z'n dak ging toen hij G. aansprak. Nadat G. verzoeker had meegedeeld dat de tractor een ontheffing had voor de geslotenverklaring, reed er nog een auto op de betreffende weg. Volgens G. zei verzoeker tegen hem dat hij daar zeker ook niets tegen deed, terwijl G. juist van plan was om daar wel achteraan te gaan, ook om van verzoeker af te zijn. G. heeft verklaard dat hij zijn handschoenen aandeed en zijn helm opzette en dat hij op het moment dat hij weg wilde rijden, een klap op de achterkant van zijn helm kreeg. Volgens G. deed die klap op zich niet zo'n zeer, maar was hij er erg van geschrokken. Hierop liet hij verzoeker weten dat hij te ver was gegaan en dat hij was aangehouden, want hij laat zich door niemand slaan, aldus G. Er stonden meerdere mensen om hen heen en G. voelde zich door verzoeker beledigd. Toen verzoeker met geheven borst op G. af kwam lopen, heeft hij verzoeker met twee open handen van zich afgeduwd, aldus G.

G. heeft verklaard dat hij verzoeker heeft aangehouden vanwege belediging en mishandeling. Volgens G. is het binnen zijn politiekorps regel dat een burger wordt aangehouden wanneer hij een politieambtenaar slaat. Het was volgens hem helemaal niet nodig dat verzoeker hem sloeg en G. vond het erg vervelend dat hij in het bijzijn van anderen door verzoeker werd geslagen. De klap op zijn helm deed niet zozeer lichamelijk pijn, maar hij was er voornamelijk van geschrokken, aldus G.

Ten aanzien van de assistentie die ter plaatse kwam, heeft G. verklaard dat hij de meldkamer om één auto heeft gevraagd. Omdat kort ervoor een collega was mishandeld, heeft de meldkamer meer eenheden ter plaatse gestuurd, aldus G. Volgens G. waren er wel meer collega's aanwezig, maar hebben zich slechts twee collega's met de aanhouding bemoeid.

Ten slotte heeft G. verklaard dat hij getuige K. niet kent. Voorts is het volgens G. onmogelijk dat getuige V. heeft gezien dat verzoeker hem een klap op zijn helm gaf, omdat er twee auto's tussen hen in stonden. G. heeft aangegeven dat wanneer getuige V. verklaart dat zij deze klap wel heeft gezien, hij wel onder ede wil verklaren dat zij dit niet gezien kan hebben.

Beoordeling

6. Het aanhouden en overbrengen naar een politiebureau is een vorm van vrijheidsontneming. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen. In artikel 15 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.1) is het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming neergelegd. Dat verbod brengt mee dat de politie alleen in de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen iemand mag staande houden, aanhouden en ophouden op het politiebureau. Zo is op grond van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.2) in geval van ontdekking op heterdaad van een strafbaar feit iedere opsporingsambtenaar bevoegd om een verdachte aan te houden en over te brengen naar het politiebureau.

Artikel 27, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 1.3) omschrijft de verdachte daarbij als degene te wiens aanzien uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit. Daarbij geldt dat het vermoeden van schuld ('het gedaan hebben') naar objectieve maatstaven gemeten redelijk dient te zijn.

7.1 De Nationale ombudsman merkt allereerst op dat hij het zeer betreurt dat een situatie als de onderhavige zodanig is geëscaleerd dat verzoeker door de politie is aangehouden en een aantal uren op het politiebureau heeft moeten doorbrengen. Hij acht het aannemelijk dat zowel verzoeker als politieambtenaar G. een aandeel hebben gehad in het doen ontstaan van deze escalatie.

De Nationale ombudsman kan het zich voorstellen dat wanneer een politieambtenaar in gesprek is met een burger, het op zijn minst als niet prettig wordt ervaren wanneer een andere burger deze politieambtenaar aanspreekt op zijn handelen (dan wel nalaten) en aangeeft wellicht een klacht tegen de politieambtenaar te zullen indienen. Wanneer hierover een discussie ontstaat die escaleert en de burger de politieambtenaar een tik geeft, worden - wat de intentie van die tik ook moge zijn - grenzen overschreden. Dit geldt te meer wanneer dit in het bijzijn van anderen gebeurt en de politieambtenaar min of meer in zijn gezag wordt ondermijnd.

Om de burger aan te kunnen houden, moet er echter wel sprake zijn van de verdenking van een strafbaar feit.

7.2 Politieambtenaar G. heeft verklaard dat hij verzoeker heeft aangehouden wegens mishandeling en belediging. In het proces-verbaal van aanhouding staat echter vermeld dat verzoeker is aangehouden wegens mishandeling van een ambtenaar in functie. De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat alleen mishandeling de reden van aanhouding is geweest. Mishandeling bestaat uit het opzettelijk toebrengen van

lichaamspijn of lichamelijk letsel (zie Achtergrond, onder 2.).

De Nationale ombudsman is er echter van overtuigd geraakt dat er van lichaamspijn niet zozeer sprake was. Betrokken ambtenaar G. heeft immers tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat de klap op zijn helm op zich niet zoveel pijn deed, maar dat hij er erg van was geschrokken. Dat G. hiervan was geschrokken en zich beledigd voelde doordat hij deze klap in het bijzijn van anderen had gekregen, is voorstelbaar, maar is echter geen reden om verzoeker te verdenken van mishandeling. De klap op de helm deed immers nagenoeg geen pijn, hetgeen een voorwaarde is voor mishandeling. De politieambtenaar had verzoeker dan ook niet mogen aanhouden wegens mishandeling. Hiermee is gehandeld in strijd met het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

8. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit betekent dat de politie bij een aanhouding niet meer politieambtenaren inzet dan strikt noodzakelijk is.

9. De Nationale ombudsman overweegt dat het voor de overbrenging van verzoeker en diens voertuig nodig was om twee extra politie-eenheden ter plaatse te sturen. Betrokken ambtenaar G. was immers op zijn motorvoertuig ter plaatse en kon verzoeker noch diens voertuig zelf overbrengen. Gelet op de inhoud van de melding - dat G. was geslagen - is het voorstelbaar dat de meldkamer drie eenheden ter plaatse stuurde.

Nu er kennelijk meer politie-eenheden ter plaatse zijn gegaan, had het in de rede gelegen dat toen duidelijk werd dat zij niet nodig waren, zij hun weg weer verder hadden vervolgd.

Door ter plaatse aanwezig te blijven toen bleek dat zij met te veel eenheden aanwezig was, heeft de politie gehandeld in strijd met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre eveneens niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de bejegening

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat betrokken politieambtenaar G. tegen hem heeft gezegd dat hij zin had om verzoeker in elkaar te slaan.

2. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman bij brief van 15 mei 2008 verwezen naar zijn afdoeningsbrief van 13 september 2007. De korpsbeheerder zijn geen nieuwe feiten of omstandigheden bekend geworden die aanleiding hebben gegeven om zijn

zienswijze te herzien of aan te vullen.

3. Betrokken politieambtenaar G. heeft op 14 juli 2008 telefonisch tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat hij niet tegen verzoeker heeft gezegd dat hij hem in elkaar wilde slaan.

Beoordeling

4. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit vereiste impliceert dat een ambtenaar zich dient te onthouden van opmerkingen die escalatie van een situatie in de hand kunnen werken.

5. In het algemeen onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel over een klacht wanneer de verklaringen van verzoeker en de betrokken ambtenaar lijnrecht tegenover elkaar staan en er geen feiten of omstandigheden zijn op grond waarvan aan de ene verklaring meer betekenis kan worden toegekend dan aan de andere verklaring.

In dit geval stelt verzoeker dat politieambtenaar G. tegen hem heeft gezegd dat hij zin had om verzoeker in elkaar te slaan, hetgeen G. ontkent. De stelling van verzoeker, noch die van G. wordt ondersteund door een getuigenverklaring.

Nu zich geen feiten of omstandigheden voordoen die ertoe leiden dat aan één van beide stellingen meer betekenis moet worden toegekend dan aan de ander, onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel.

III. Ten aanzien van het vastbinden van verzoekers hond

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat zijn hond gedurende verzoekers verblijf op het politiebureau is vastgebonden aan een fietsenrek op het politiebureau.

2. De korpsbeheerder heeft in zijn brief van 15 mei 2008 aan de Nationale ombudsman gesteld dat er binnen het politiekorps geen richtlijnen zijn die betrekking hebben op het omgaan met huisdieren van aangehouden verdachten. Van geval tot geval wordt beoordeeld wat er met het huisdier moet gebeuren. De duur van het te verwachten verblijf op het politiebureau speelt hierbij mee, evenals de vraag of er een beroep kan worden gedaan op een familielid of kennis van de verdachte.

De korpsbeheerder heeft gesteld dat er niet voor is gekozen om verzoekers hond naar huis te brengen omdat op voorhand was te voorzien dat verzoeker de nacht niet op het

politiebureau zou doorbrengen en na verhoor in vrijheid zou worden gesteld. Betrokken ambtenaar G. is zeker tien keer bij de hond wezen kijken en heeft de hond voorzien van een bak water. Verzoekers hond stond onder het afdak van de fietsenstalling. Volgens de korpsbeheerder is de hond door deze handelwijze niet geschaad.

3. Verzoeker heeft in reactie op het standpunt van de korpsbeheerder aangegeven dat hij vijf uur in een cel heeft gezeten en dat het blaffen van zijn hond daar hoorbaar was. Verzoeker heeft dit als intimidatie ervaren.

Beoordeling

4. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen. Dit betekent dat politieambtenaren waar nodig hulp dienen te bieden.

5. Vast is komen te staan dat verzoeker op 15 mei 2007 om 20.00 uur is aangehouden en hij op 16 mei 2007 om 00.18 uur in vrijheid is gesteld. Verzoekers hond is dus ruim vier uur vastgebonden geweest aan het fietsenhok op het politiebureau. Hoewel de hond wel was voorzien van een bak water en betrokken ambtenaar G. herhaaldelijk bij het dier is gaan kijken, oordeelt de Nationale ombudsman dat de duur van het verblijf op het politiebureau voor de hond te lang is geweest. De te verwachten duur van verzoekers verblijf op het politiebureau had voor de politie aanleiding moeten zijn om met verzoeker te overleggen wat ze met zijn hond zouden doen. Niet is gebleken van feiten of omstandigheden die meebrengen dat hiertoe geen gelegenheid bestond. De politie heeft in strijd met het vereiste van correcte bejegening gehandeld.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet opnemen van aangifte

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem tijdens zijn bezoek aan het politiebureau op 24 mei 2007 heeft geweigerd zijn aangifte tegen politieambtenaar G. op te nemen. Tijdens dit gesprek hebben verzoeker en zijn echtgenote met de politieambtenaren W. en T. gesproken. Volgens verzoeker had hij telefonisch een afspraak gemaakt met W. om aangifte te komen doen, maar werd tijdens het gesprek over het hele voorval gesproken.

Volgens verzoeker hebben W. en T. hem meegedeeld dat er geen grond was voor het doen van aangifte. Verzoeker was niet op zijn strepen gaan staan omdat hij daarvoor te emotioneel was.

2. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman verwezen naar het verslag dat naar aanleiding van het bemiddelingsgesprek met verzoeker is opgemaakt door klachtbehandelaar T. Hierin staat vermeld dat verzoeker tijdens dat gesprek had besloten om eerst de uitkomst van de ingediende klacht af te wachten en zich daarna te beraden over vervolgstappen. Van het weigeren van opname van een aangifte was volgens de korpsbeheerder geen sprake.

3. Betrokken politieambtenaar W. heeft tijdens een telefoongesprek op 17 juli 2008 onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat hij niet meer wist hoe de afspraak luidde die hij telefonisch met verzoeker had gemaakt.

W. kon zich nog enigszins herinneren dat verzoeker inderdaad aangifte wilde doen, maar dat hij dacht dat een strafbaar feit ontbrak. Verzoeker zou aangifte willen doen van mishandeling, maar had geen pijn gehad. Voor zover W. zich nog kon herinneren was de aangifte dus niet opgenomen omdat er geen sprake was van een strafbaar feit.

Volgens W. had verzoeker problemen met het hele incident en is er tijdens het gesprek over de hele kwestie gesproken. Verzoeker was er nogal emotioneel onder, aldus W.

4. Betrokken politieambtenaar T. heeft tijdens een telefoongesprek op 22 juli 2008 onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat hij zich nog kon herinneren dat hij op 24 mei 2007 samen met collega W. een gesprek heeft gevoerd met verzoeker en diens echtgenote. Tijdens dat gesprek heeft verzoeker eerst zijn hele verhaal mogen doen, waarna T. en W. een toelichting hebben gegeven op het politieoptreden, aldus T. Volgens T. is er tijdens dat gesprek gesproken over het doen van aangifte jegens G. T. heeft verzoeker toen laten weten dat hij het recht had om aangifte te doen, maar heeft hem aangeraden om eerst de klachtenprocedure te doorlopen, omdat een groot aantal van verzoekers klachten betrekking had op de bejegening door politieambtenaar G. Verzoeker wilde aangifte doen van mishandeling, en had volgens T. aangegeven dat hij pijn en letsel had. T. heeft verklaard dat zij verzoeker hebben uitgelegd dat er opzet nodig is om van mishandeling te kunnen spreken en dat het juridisch gezien best lastig is om dat aan te tonen, maar dat die beoordeling niet aan de politie is. T. heeft aangegeven dat hij niet het gevoel had dat zij verzoeker ervan hebben weerhouden om aangifte te doen. Volgens T. stond het buiten kijf dat verzoeker het recht had om aangifte te doen en dat zij die aangifte ook wilden opnemen.

T. heeft voorts nog opgemerkt dat verzoeker tijdens het gesprek zeer emotioneel was.

Beoordeling

5. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel is onder meer uitgewerkt in de artikelen 161 en 163 Sv (zie Achtergrond, onder 1.4 en 1.5). Artikel 161

Sv geeft een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid daarvan aangifte te doen. In artikel 163 Sv is hierop aansluitend geregeld dat opsporingsambtenaren verplicht zijn om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen.

6. Zoals de Nationale ombudsman onder II.5 heeft overwogen, onthoudt hij zich van het geven van een oordeel over een klacht wanneer de verklaringen lijnrecht tegenover elkaar staan. In dit geval is er sprake van tegenstrijdige verklaringen. Verzoeker stelt dat hem is geweigerd aangifte te doen, hetgeen betrokken ambtenaar T. ontkent. Betrokken ambtenaar W. heeft aangegeven dat voor zover hij het zich kon herinneren, de aangifte niet is opgenomen omdat er geen sprake was van mishandeling, omdat verzoeker geen pijn had gehad. Volgens T. had verzoeker echter tijdens het gesprek aangegeven dat hij wel pijn en letsel had.

De Nationale ombudsman acht echter omstandigheden aanwezig om meer waarde toe te kennen aan de verklaring van T. dan die van W. en verzoeker. T. kon het gesprek zich immers nog goed herinneren - dit in tegenstelling tot W. - en bovendien wordt zijn verklaring deels bevestigd door hetgeen in zijn gespreksverslag is vermeld. Dat de Nationale ombudsman minder waarde toekent aan de verklaring van verzoeker is gelegen in het feit dat verzoeker tijdens het gesprek nogal emotioneel was.

Naar aanleiding van het telefoongesprek met betrokken ambtenaar T. heeft de Nationale ombudsman niet de indruk gekregen dat verzoeker is geweigerd om aangifte te doen jegens politieambtenaar G. Wel is verzoeker geadviseerd eerst de klachtenprocedure te doorlopen en is hij erop gewezen dat het juridisch gezien lastig is om mishandeling aan te tonen. Dat de politie verzoeker dit advies heeft gegeven en hem erop heeft gewezen dat zijn aangifte wellicht niet veel zou opleveren, acht de Nationale ombudsman niet onjuist.

Gelet op de emoties van verzoeker tijdens het gesprek acht de Nationale ombudsman het zeer waarschijnlijk dat de boodschap van het gesprek (waarin hem werd aangeraden eerst de klachtenprocedure te doorlopen en dat het juridisch gezien lastig kon zijn om mishandeling aan te tonen) niet goed op hem is overgekomen. Uit verzoekers verklaring dat hij niet op zijn strepen was gaan staan, zou ook kunnen worden afgeleid dat hij niet heet gepersisteerd bij zijn wens aangifte te doen. De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat verzoeker niet is geweigerd om aangifte op te nemen.

De klacht mist feitelijke grondslag.

B MET BETREKKING TOT DE KLACHTENCOMMISSIE

I. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de behandeling van zijn klacht door slechts twee in plaats van drie leden van de klachtencommissie heeft plaatsgevonden, doordat één van de leden zich had teruggetrokken. Volgens verzoeker is hem van te voren meegedeeld dat de commissie uit drie leden bestaat. Doordat er in dit geval door twee leden advies is uitgebracht, is de waarde van het advies volgens verzoeker sterk gedaald.

2. De voorzitter van de klachtencommissie heeft de Nationale ombudsman bij brief van 14 mei 2008 laten weten dat na inwerkingtreding van de nieuwe klachtenregeling voor de politie op 1 maart 2004, het regionaal college een klachtenregeling heeft vastgesteld. Op grond daarvan is eind 2004 een klachtencommissie geïnstalleerd. Het is volgens de voorzitter de bedoeling dat deze commissie conform de regeling op den duur uit tenminste vijf leden gaat bestaan. Momenteel bestaat de commissie uit een voorzitter en twee leden. Met uitbreiding is gewacht om te bezien hoe de zaak zich zou ontwikkelen, aldus de voorzitter.

De voorzitter heeft voorts gesteld dat uitbreiding van het aantal leden nog niet nodig leek omdat het aantal door de commissie behandelde klachten jaarlijks tussen de tien en vijftien bedraagt. Hierbij speelt volgens de voorzitter mee dat dient te worden voorkomen dat bij de leden een te geringe ervaring en materiedeskundigheid zou ontstaan. In de praktijk komt de commissie zo'n negen keer per jaar bijeen, aldus de voorzitter.

Bij de behandeling van verzoekers klacht bleek dat één van de leden van de commissie de huisarts van verzoeker was. Zij hechtte er om die reden aan niet bij de klachtbehandeling te worden betrokken en de commissie heeft dat gerespecteerd. Om die reden is de hoorzitting en de advisering geschied door de voorzitter en het enige andere lid van de commissie, aldus de voorzitter.

Beoordeling

3. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit betekent dat een bestuursorgaan onder omstandigheden mag afwijken van een interne regeling of reeds gedane toezeggingen wanneer de burger daarmee niet in zijn belangen wordt geschaad.

4. Ingevolge de klachtenregeling van de politie Noord-Holland Noord dient de klachtencommissie uit tenminste vijf en maximaal zeven leden te bestaan (zie Achtergrond, onder 3.1). Vast is komen te staan dat de klachtencommissie niet aan die voorwaarde voldoet, nu de commissie uit slechts drie leden bestaat. Gelet op de kwetsbaarheid van een dergelijke kleine commissie acht de Nationale ombudsman de omvang van onderhavige klachtencommissie bovendien niet wenselijk. Dat de klachtencommissie niet het vereiste minimum- aantal leden telt valt evenwel niet aan die commissie te verwijten.

Noch de wet, noch de klachtenregeling stelt overigens eisen aan het aantal leden uit de klachtencommissie dat over een bepaalde klacht advies uitbrengt. Het horen van de betrokkenen en het uitbrengen van advies kan zelfs door slechts één persoon plaatsvinden (zie Achtergrond, onder 3.2).

De Nationale ombudsman acht het een juiste beslissing dat één lid zich uit de klachtencommissie heeft teruggetrokken aangezien zij verzoeker kende. De Nationale ombudsman ziet niet in dat door het uitbrengen van het advies door twee leden van de klachtencommissie de waarde van dat advies is gedaald. De Nationale ombudsman overweegt dat verder niet is gebleken dat met de behandeling van de klacht door twee leden tekort is gedaan aan een zorgvuldige klachtbehandeling en dat verzoeker hierdoor in zijn belangen is geschaad.

De klachtencommissie heeft hiermee niet in strijd met het redelijkheidsvereiste gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord, is

gegrond ten aanzien van:

de aanhouding, wegens schending van het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming en het evenredigheidsvereiste;

het verblijf van verzoekers hond op het politiebureau, wegens schending van het vereiste van correcte bejegening.

niet gegrond ten aanzien van:

de weigering om aangifte op te nemen.

Ten aanzien van de opmerking dat de politieambtenaar zin had om verzoeker in elkaar te slaan onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel.

De klacht over de onderzochte gedraging van de klachtencommissie bij het regionale politiekorps Noord-Holland Noord is niet gegrond.

Onderzoek

Op 17 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer Z. te Y, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord-Holland Noord werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor het justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tevens werd een aantal betrokkenen ambtenaren en een getuige specifieke vragen gesteld.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De voorzitter van de klachtencommissie en de betrokken ambtenaar T. deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van de korpsbeheer gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Ongedateerd verzoekschrift, welke op 17 oktober 2007 is ontvangen.

Reactie van de korpsbeheerder van 15 mei 2008, met bijlagen.

Reactie van de voorzitter van de klachtencommissie van 14 mei 2008.

Reactie van verzoeker, welke op 24 juni 2008 is ontvangen.

Telefonisch verstrekte informatie van de gerechtssecretaris van 10 juli 2008.

Verklaring van getuige V. van 14 juli 2008.

Verklaring van politieambtenaar G. van 14 juli 2008.

Telefonische reactie van verzoeker van 16 juli 2008.

Verklaring van politieambtenaar W. van 17 juli 2008.

Verklaring van politieambtenaar T. van 22 juli 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

1.1 Artikel 15, eerste lid

"Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen."

2. Wetboek van Strafvordering

1.2 Artikel 53

"1. Ingeval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier van justitie bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens

aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens

hulpofficieren wordt geleid."

1.3 Artikel 27, eerste lid

"Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan

eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een 'ernstig' vermoeden, maar eist wèl dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten 'redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op

basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

1.4 Artikel 161

"Ieder die kennis draagt van een begaan strafbaar feit is bevoegd daarvan aangifte of klachte te doen."

1.5 Artikel 163, vijfde lid

"Tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in de artikelen 160 en 161, zijn de opsporingsambtenaren, en tot het ontvangen van de aangiften bedoeld in artikel 162, de daarbij genoemde ambtenaren verplicht."

3. Wetboek voor Strafrecht

2. Artikel 300, eerste lid

"Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie."

4. Tekst & Commentaar op artikel 300 Wetboek van Strafrecht, onder redactie van C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, zesde druk, Deventer 2006, p. 1173

"**1. Algemeen.** Mishandeling bestaat in het opzettelijk toebrengen van lichaamspijn of lichamelijk letsel..."

5. Klachtenregeling Politie Noord-Holland Noord

3.1 Artikel 3

"De commissie bestaat uit tenminste 5 en maximaal 7 onafhankelijke leden.

De commissieleden worden benoemd door het regionale college, op voordracht van de korpsbeheerder.

De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van 4 jaar. Zij zijn één maal opnieuw te benoemen.

De korpsbeheerder wijst een secretaris aan. De secretaris is geen lid van de commissie.

De commissie is belast met de behandeling van en de advisering aan de korpsbeheerder over klachten die niet door middel van overleg met de klager of door middel van bemiddeling worden afgehandeld.

De zittingen van de commissie zijn niet openbaar.

Voor hun werkzaamheden ontvangen de voorzitter en de leden van de commissie een vergoeding. De hoogte daarvan wordt vastgesteld door de korpsbeheerder.

8. De commissie stelt in een huishoudelijk reglement nadere regels vast omtrent haar werkwijze."

6. Algemene wet bestuursrecht

3.2 Artikel 9:15

"1. Bij het bericht van ontvangst, bedoeld in artikel 9:6, wordt vermeld dat een persoon of commissie over de klacht zal adviseren.

2. Het horen geschiedt door de in artikel 9:14 bedoelde persoon of commissie. Indien een commissie is ingesteld, kan deze het horen opdragen aan de voorzitter of een lid van de commissie.

3. De persoon of commissie beslist over de toepassing van artikel 9:10, tweede lid.

4. De persoon of commissie zendt een rapport van bevindingen, vergezeld van het advies en eventuele aanbevelingen, aan het bestuursorgaan. Het rapport bevat het verslag van het horen."